

PALLEROISILLE iloksi.

Kirjoitteli

Alli Nissinen.

2 k.

PORVOOSSA.

Werner Söderström.

PÄÄTÖKSIÄ

iloksi.

Kirjasto

Alli Nissinen.

PORVOSSA.

Werner Söderström.

HELSINGISSÄ.

HUFVUDSTADSBLADET in UUSI KIRJAPAINO.

1893.

Sisällys-luettelo.

	Siv.
1. Aika vierii	1.
2. Pikku hiiren elämänvaiheet	3.
3. Palleroisten aikeita	9.
4. Haaksirikko	11.
5. Jouluku	15.
6. Ihmeretki	19.
7. Sananlaskuja	19.
8. Otto	20.
9. Pääskys-äidin laulu	23.
10. Pikku Omni	24.
11. Kertomus Teuvosta	27.
12. Sananlaskuja	31.
13. Pienelle pojalle	32.
14. Pieni kananpoika	33.
15. Ilo	39.
16. Sairas	41.
17. Kuoaus	43.
18. Sananlaskuja	46.
19. Piilosilla	47.
20. Suomenmaa	48.
21. Sananlaskuja	50.
22. Leikkiverit	51.
23. Kotona paras!	53.
24. Arvoituksia	58.
25. Lumisateessa	59.
26. Wanha omenapuu	61.
27. Kuule!	63.
28. Sananlaskuja	64.

Aika vierii, lapsi kullat!
Kasvaa palleroiset
Suuriksi jo entiset
Ja sijaan tulee toiset.

Kaarlokin jo kohta aivan
Koulumitan täyttää,
Kohta kaiken aikansakin
Koulutöihin käyttää.

Näin mä Kaarlön kätkyessä —
Siit' on kuusi vuotta!
Eipä poikaa hoidettuna
Ole aivan suotta.

Osaa leikit leikkiä
 Ja pallon lyönnin taitaa,
 Hevosilla ajaa myös
 Ja kulkee puuta kaitaa.

Käy jo veistokoulussakin,
 Sahaa siellä puuta,
 Lukupuikon tehnyt on
 Ja monta työtä muuta.

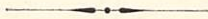
Osaa auttaa äitiäkin,
 Asioita juosta —
 Isän käskyt täytteleepi
 Aina tuonki-tuosta.

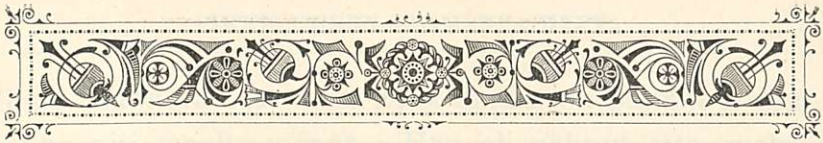

Osaa kukat poimia
 Ja kimput niistä laittaa,
 Osaa vielä lehdikosta
 Vastaksia taittaa.

Juosta osaa oivalailla,
 Melkein tädin voittaa;
 Nuorallakin hyppiellä
 Joskus Kaarlo koittaa.

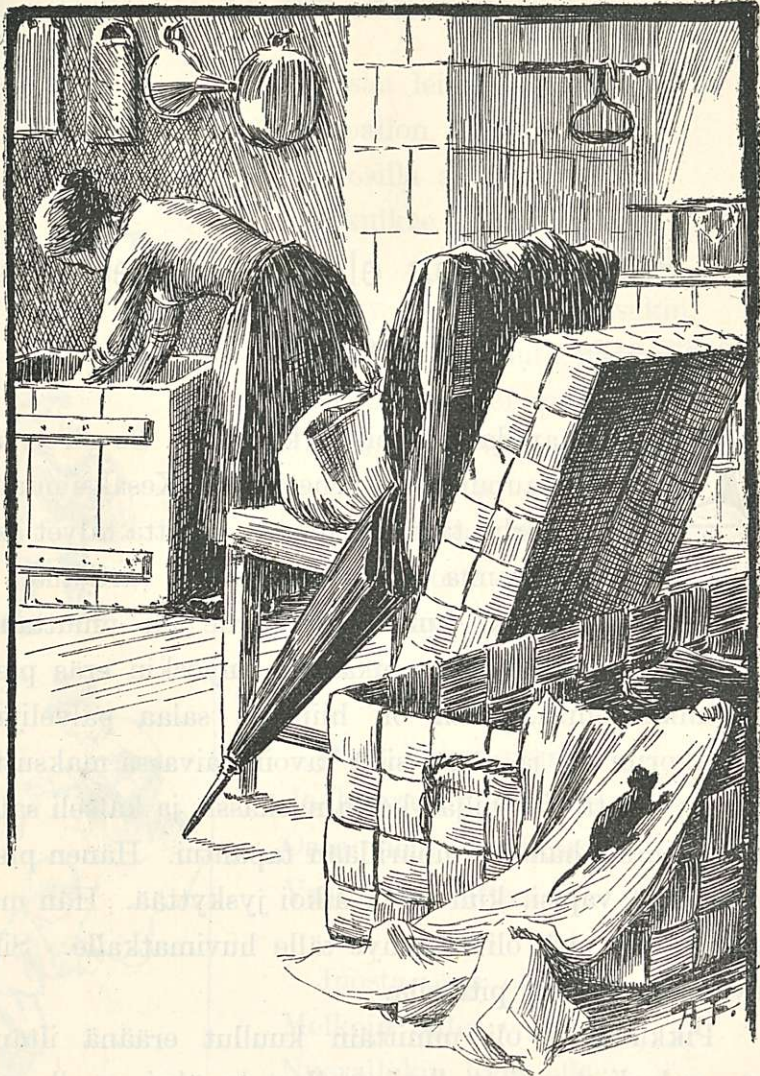
Pikku hiiren elämänvaiheet.

Saaressa oli pieni kartano. Se oli erään kaupunkilaisperheen oma. Kesäksi muutti perhe tänne asumaan, mutta talvet asui täällä vaan eräs vanha vaimo, huoneiden vartijana.

Eräänä kesänä, juuri kun perhe oli muuttanut maalle, muutti heidän mukanaan myöskin eräs pieni kaupunkilais-hiiri. Hän oli hiipinyt salaa palvelijain tavarakoriin — ja pääsi sillä tavoin laivassa maksutta. Hän kyykötöi niin hiljaa korin nurkassa, ja katseli salaa ra'osta, mitä hänen ympärillään tapahtui. Hänen pieni sydämensä vapisi, kun laiva alkoi jyskyttää. Hän melkein katui, että oli lähtenyt tälle huvimatalle. Sillä huvimatka tämän piti olla.

Pikku hiiri oli nimittäin kuullut eräänä iltana, kun palvelijat olivat keskustelleet kesäksi maalle menosta. Hän oli myöskin nähnyt kuinka paljo leipää,

lihaa, makkaraa ja voita kyökkipiika oli pannut koriin, jonka piti maalle mennä. Hän oli nähnyt että ruokakorissa oli suuria reikiä ja ajatellut, miten helppo olisi mennä kaikkea tuota maistelemaan maalla.

„Siellä ei ole hiiriäkään“, oli kyökkipiika sanonut, „sinne voi kyllä viedä enempi ruokaa kerrallansa“.

Sillä hetkellä oli pikku hiiren päähän pistänyt tuo uhkarohkea tuuma: lähteä maalle, yksin asumaan kesän ajaksi. Somahan olisi tuommainen pieni huviretki!

Niin, hän tuli maalle ja vietiin korissa ullakko-konttooriin. Ihmiset menivät pois ja paiskasivat oven kiinni. — Nyt vasta uskalsi hän vapaasti hengittää. Hän oikaisi jäseniänsä vaatekääröjen alla ja koetti pilkistää korin-reijistä ulos. Mutta ullakolla oli hämärä, melkein pimeä. Hän ei voinut mitään nähdä.

Nyt rupesi hän pyrkimään ulos korista, sillä siellä oli niin kuuma ja nälkäkin alkoi jo vaivata. Mutta kori oli kovasti suljettu.

Ei siis muuta neuvoksi, kuin tehdä itse reikä ulos päästäkseen. Hitaasti se kävi, kun oli nälkäkin, mutta vihdoin pääsi hän vapaaseen ilmaan. Hoh, miten raittiilta se tuntui! Viileä viima kävi ullakon kaikista koloista ja niistä pilkisti esille vähän valoakin.

Pikku hiiri hengitti syvään ja katseli ympärilleen. Ei tuntunut ruo'an hajua . . . ei vähintäkään, eikä näkynyt ruokakoria, jonka hän oli kotona nähnyt.

Minne nyt? Hän juoksi yhteen nurkkaan, missä valo pilkoitti. Voi, mitä hän näki! Viheriä suuri kenttä ja puita — — niin monta; paljo enempi kuin kaupungissa.

Yht'äkkiä kuului kovaa kopinaa. Joku tuli ullakolle. Pikku hiiri oli vähällä pyörtyä peljästyksestä. — Mutta se joka tuli, olikin tuttu henkilö. Se oli kyökkipiika. Hänen mukanaan tuli ullakolle niin suloinen paistin lemu. Pikku hiiri olisi antanut vaikka henkensä, jos olisi saanut vähän sitä paistia maistaa. Mutta hän ei uskaltanut hiiskua sanaakaan, sillä hän tiesi, että kyökkipiika vihasi häntä.

„Hyi! hiiri on ollut korissa!“ huusi kyökkipiika, kun oli tavarakorin tyhjentänyt, ja näki reijän. Sitte kopisti hän koria kaikin voimin ja sanoi: „huss, huss, huss! Pitää tuoda loukku ullakolle!“

Mutta pikku hiiri hiipi hiljaa pimeään nurkkaan ja painoi päänsä seinähirren ja ullakko-hiekan väliin.

Mutta kun yö tuli, ja kaikki oli hiljaa, pujahti hän nurkan kolosta ulos, ja kapusi alas nurkkaa myöten. Sitte sipsutti hän sillan alle.

Sillan alus oli suuri ja aukea. Siellä oli valoisaa yölläkin. Hui! miten pikku hiiri pelkäsi niin avaralla alueella. Hän juoksi ympärinsä ja löysi yhden pimeän nurkan, missä oli lastuja ja sammalia. Siihen päätti hän rakentaa itselleen kodin. — Mutta nyt hänen täytyi kiirehtää ruo'an hankintaan, sillä nälkä oli kova.

Kun hän juoksi ulos sillan alta, lemahti hänen pikku nenäänsä hyvä haju, ja hän löysi maasta leivän murusia, jotka maistoivat kovin hyvältä. „Täälläpä on vasta hauska olla“, arveli hän. „Kyökkipiika panee minulle ruokaa ulos. Voi, miten onnellista!“

Hän söi pienen vatsansa aivan täyteen ja meni sitte nukkumaan. Mutta vaikka hänellä oli niin hyvä olla, ei uni kuitenkaan hänelle tahtonut tulla. Hänellä oli ikävä naapurua, sukulaisia ja ystäviä siellä kotona. Koko yön uneksi hän hirveitä unia kyökkipiista ja hiiren loukusta ullakolla.

Mutta päivät rupesivat vähitellen käymään hauskemmin. Hän laittoi pesänsä hyvään kuntoon ja kävi joka päivä syömässä leivänmuruja portaan vierestä yhdessä kanojen ja varpusien kanssa. Hänellä oli oikein hauska! Hän kuuli joka päivä lasten iloista leikkiä ja naurua — ja oli mielestään aivan hyvä ystävä kyökkipiian kanssa. Hänestä oli maalla olo verratonta.

Mutta kyökkipiika oli huomannut pikku hiiren, joka kävi kanojen ruo'at syömässä. Hän ei suvainnut hiirtä. Ja eräänä päivänä, kun pikku hiiri, tapansa mukaan, iloisena saapui kanojen ruo'ille, oli kyökkipiika vartioimassa ja pudotti raskaan tiilikiven hänen pienen elämänsä yli. Ja kun kivi nostettiin oli sen alla pikku hiiri-vainaja. Kyökkipiika vei sen pois ja sanoi: „sainpas veitikan! Eipä se enää toista kertaa syö koloa koriini!“

Näin surullisesti loppui pikku hiiren huvimatka maalle kesää viettämään.

Palleroisten aikeita.

*Pienuisia palleroita
Oomme vielä aivan;
Kasvatella meitä toki
Maksaa kaiken vaivan.*

*Kunhan herran suuriksi
Ja aikaisiksi tullaan,
Silloin työssä ahkerassa
Parahimmat ollaan.*

*Rakennamme palatsit
Ja linnat korkeimmat,
Puistot vesisuihkuinensa,
Lammet kaunihimmat.*

*Sinne sitte isän, äidin,
Tädit, sedät viemme;
Heille kaikki näyttelemme
Puistomme ja tiemme.*

*Mummoa me kuljetamme
Kultakärrysellä,
Ompa silloin rakkaan mummon
Hauska retkiellä.*

*Jokaiselle rakkahalle
Hyvää toimitamme;
Heille kyllä palatsit
Ja linnat rakennamme.*

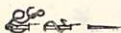
*Ratsuhevot isälle
Ja vaunut äidillemme;
Sedälle ja tädille
Me laivat laittelemme.*

*Mummollepa kultatuolin
Teemme kaunihimman,
Jalkarahin hopeaisen,
Tyynyn pehmoisimman.*

*Pienoisia palleroita
Omme vielä aivan;
Kasvatella meitä toki
Maksaa kaiken vaivan.*

Haaksirikko.

„Voi hirveätä onnettomuutta, voi, voi!“ huusi pikku Liisa ja juoksi pitkin rantaa Kaarloa etsimään.

„Mikä nyt on hätänä?“ kysyi Kaarlo, kiirehtien hänkin Liisan luo.

„Haaksirikko, merionnettomuus! Joudu, joudu katsomaan, kohta on kaikki meren pohjassa!“

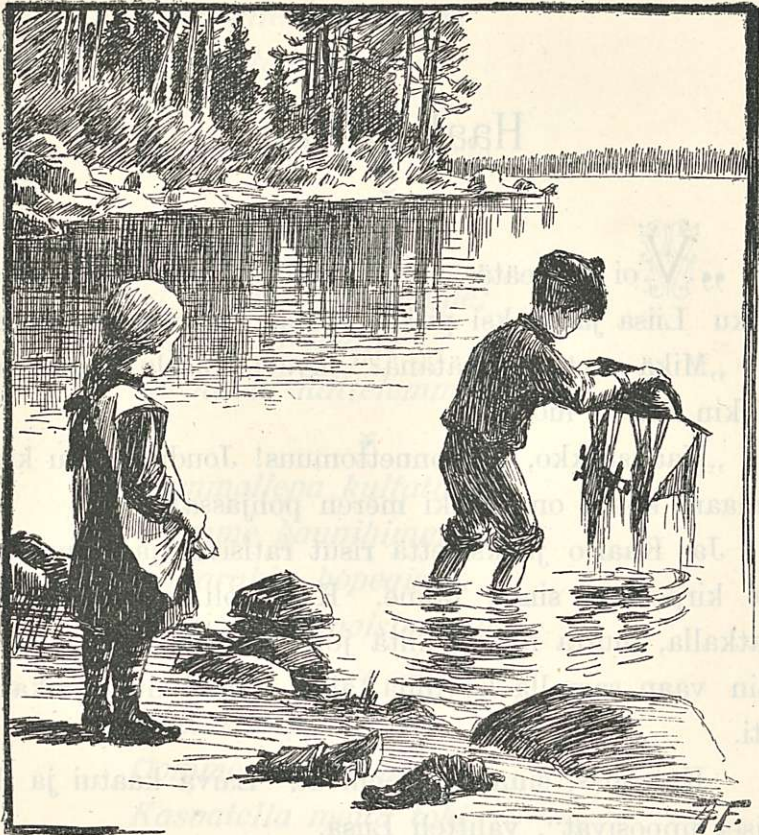
Ja Kaarlo juoksi että risut ratisivat ja pienet kivet kirposivat sinne tänne. Kyllä oli monta estettä matkalla, mutta mikäs niitä jouti ajattelemaan. Eteenpäin vaan samalla kyydillä, aina onnettomuus-paikalle asti.

„Katsopas, sinne ne menivät. Laiva kaatui ja ihmiset upposivat“, valitteli Liisa.

„Mutta kapteeni oli korkista tehty. Hän ei suinkaan voi upota“, arveli Kaarlo vetäen saappaita jalastaan, voidaksensa rientää haaksirikkoisten avuksi.

„Mutta minun molemmat nukkeni olivat posliinista ja niitä en ikinä takaisin saa“, sanoi Liisa kyynelsilmin.

„Kyllä minä heidät pelastan. Saatpas nähdä“. Samassa juoksi Kaarlo veteen ja nosti sieltä haaksirikkoisen laivan ylös.

„Hei vaan, kapteeni istuu mastossa! Kyllä minä sen tiesinkin että kapteeni olisi itsensä pelastanut, mutta hän on tarttunut venheen kaatuessa mastonuoriin.

Tuossa sisko, ota vastaan, ensimmäinen pelastettu“, huusi Kaarlo Liisalle ja ojensi hänelle kapteenia.

Liisa pyyhki kapteenin esiliinaansa, asetti hänet nurmikolle istumaan ja rupesi odottamaan toisia pelastettuja.

Mutta ei pelastaminen ollut niinkään helppo asia. Kaarlon nutunhihat tulivat ihan märiksi, eikä hukku-neita sittekään tahtonut löytyä. Vihdoin löytyi yksi. Se oli Eleonoora, kaikista kaunein nukki, mitä ikinä on nähty. Mutta minkä näköinen se oli nyt! Hame oli aivan märkä, tukka oli savessa ja toinen kenkä poissa!

„Mutta siinä se nyt kumminkin on!“ sanoi Kaarlo pulikoiden taas veteen.

Lapset luulivat jo kauan etsittyään ettei toista nukkea, pientä Elisabetia enää löytyisikään, ja Kaarlo aikoi juuri tulla pois, kun hänen jalkansa alla tuntui jotain omituista. Hän koetti kädellään, ja aivan oikein!

Se oli Elisabet! Kauheata oli nähdä tuota pieno-kaista. Sitä ei melkein olisi voinut luulla häneksi. Nenää ja silmiä ei lainkaan näkynyt. Kaikki oli vaan savea, savea!

Liisa otti sen hämmästyneenä syliinsä. „Voi Elisabet raukkaa“, sanoi hän puistellen sen punaista hametta.

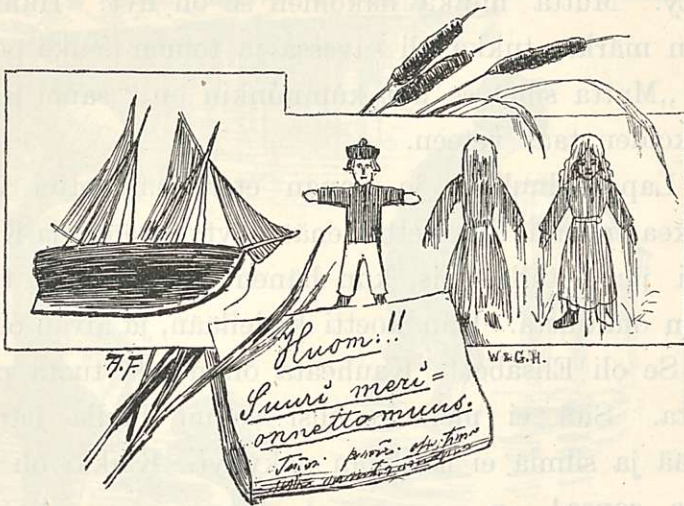
„Mutta siinä se nyt kumminkin on“, sanoi Kaarlo ja rupesi korjailemaan laivansa purjeita.

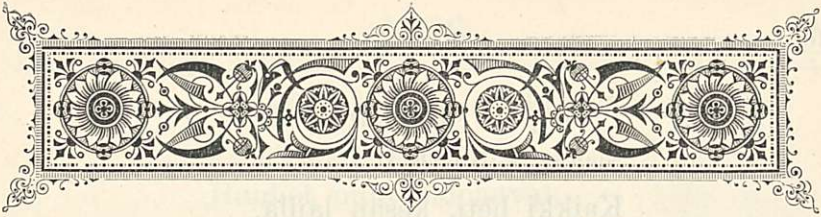
„Emmekö mene kotiin“, ehdoitti Liisa.

Kaarlo taipui tähän ja lapset läksivät. Liisa kantoi Eleonoora ja Elisabettia, Kaarlo laivaansa. Kapteenin pisti Kaarlo taskuunsa.

„Se oli kauhea onnettomuus. Siitä pitäisi kirjoittaa johonkin sanomalehteen“, sanoi Liisa.

„Ei sellaista joka päivä tapahdu“, arveli Kaarlo. Ja kyllä se niin onkin, sillä ei sellaista joka päivä tapahdu.

Joulu.

Joulu rientää joutuisasti,
Juoksee varpahilla,
Hangen halki, jäiden poikki
Liukuu luistimilla.

Kontit, säkit, kimsut, kamsut,
Kääröt kaikenlaiset
Mukana on mainiolla
Lahjat moninaiset.

Joulu nauraa partahansa
Edelleen kun luistaa,
Tuuheata turkkiansa
Nietoksista puistaa.

Saapuu sitte kartanohon
 Sisään pilkistävi:
 Kaikki heti, kesän lailla,
 Iloon virkistävi.

Sitte metsäpirttiseen
 Saapuu sydänmaalle.
 Siell' on ilo hartahinta,
 Tuntuu autuaalle.

Raittimesti kuusi tuoksuu,
 Hiljaus vallitseepi.
 Joulu hiipii varpahilla,
 Rauhaa hymyileepi.

Vielä luokse tonttujenkin
 Joulu ennättävi,
 Herrasherkut monenlaiset
 Heille lennättävi.

Pollelle ja Muurikille
 Jakaa apiloita;
 Nasuille ja lampahille
 Leivänmurenoita.

Kanat, kukot, kaikki saavat
Piimää parahinta;
Hanhet mitä haluaavat,
Soppaa suloisinta.

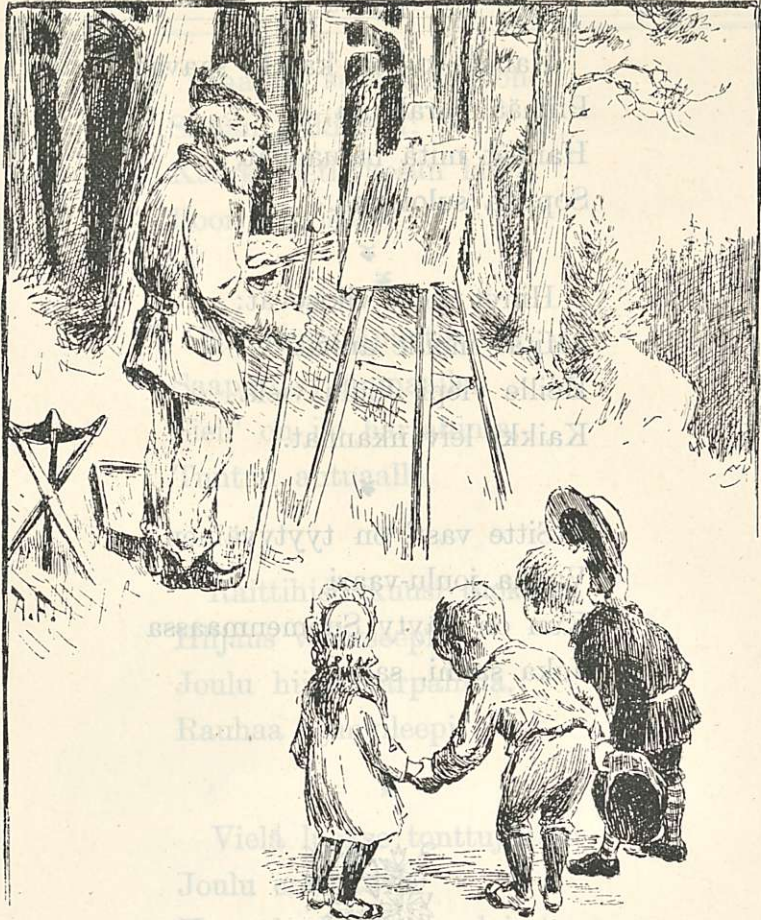

Hiiret vielä vikisevät:
„Mitäs meille annat?“
Heille viepi Joulu vielä
Kaikki leivänkannat.

Sitte vast' on tyytyväinen
Vanha joulu-vaari
Kun on käyty Suomenmaassa
Joka salmi, saari.

Ihmeretki.

✂

Meidän Weikko, naapurin Tauva,
Helmi-sisko ja suuri vauva
Menivät metsähän yhdessä kerran
Ja siellä näkivät korkean herran,

Joll' oli päällä sininen takki,
 Päässä pulskea valkoinen lakki
 Ja kädessä komea, suuri sauva.
 Ja Weikko, Helmi ja naapurin Tauva
 Ne kumarsivat ja niiasivat
 Ja päätänsä maahan taivuttivat.
 Ja herra heille se lakkia nosti
 Ja keikautti keppiä mainiosti.
 — Kas, tästä Weikko ja naapurin Tauva
 Ja Helmi-sisko ja suuri vauva
 Ain' kertovat ihmeretkeänsä
 Kun iltaisin istuvat keskenänsä.
 Mä kerran kertomuksensa kuulin
 Ja teille ilon tekevän luulin,
 Jos tarinan pistän kirjahan tähän
 Ja hankin siihen kuvia vähän.

Sananlaskuja.

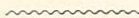
*Iltarusko selvä ilma,
 Aamurusko pilvipäivä.*

*Älä suulla suurentele
 Ellet kunnossa kykene.*

Ei tyhjä säkki pystyssä pysy.

Otto.

Kuusi loisti täynnänsä kynttilöitä. Sen viheriöitten oksien välistä kiilteli, kuulteli ihania omenoita ja monivärisiä makeisia. Huoneessa oli niin lämmin ja hyvä olla. Siellä oli valoa ja rauhaa, puhautta ja onnea.

Pikku Otto ei ollut koskaan ennen tällaista onnea nähnyt. Hänen sydämensä sykki valtavasti. Hän siitteli hiljaa puhdasta ja ehyttä takkiansa ja pisti käteensä sen taskuihin. Tällaista takkia ei hänellä ollut koskaan ennen ollut. Ja siistit, ehyet saappaat, jotka hänellä oli jalassaan, saattoivat hänen suunsa iloiseen hymyilyyn.

Huoneessa oli suuri joukko toisiakin lapsia. Kaikki näyttivät ne onnellisilta. Otto lähestyi heitä. He tervehtivät Ottoa ja antoivat hänelle kättä. Tällaista ei

Otto ennen ollut nähnyt. Ennen olivat katupojat häntä tuuppineet ja lyöneet, ja nauraneet hänelle jos hän heitä tervehti.

Kauan vallitsi huoneessa iloinen hälinä. Se ei ollut pahankurista rähinää, vaan siivoa, iloista keskustelua. Sitte kokoontuivat kaikki kuusen ympärille ja rupesivat laulamaan. Ja Otto lauloi mukana. Kauniilta kaikui laulu tässä onnellisessa seurassa.

Joulu on, joulu on
Rauhan päivä verraton!

Ja sävel vaihteli niin ihanasti. — Tällaista ei Otto ennen ollut kuullut.

Kun laulu oli loppunut, asettuivat kaikki istumaan ympäri huonetta. Silloin kannettiin huoneeseen iso koppa, täynnä kauniita rinkilöitä. Niistä levisi huoneeseen suloinen lemu.

„Oi, jos äiti olisi täällä“, huokasi Otto. Mutta samassa kaikki katosi.

Ihana unelma haihtui ja Otto heräsi pimeässä, kosteassa huoneessa, kivirakennuksen kellarikerroksessa. Pikku sisko nukkui hänen vieressään koukussa ettei paleltuisi, ja isän ja äidin hengitys kuului huoneen toiselta puolelta.

Otto nousi seisomaan sängyssänsä ja kurkisti pienestä, jäisestä ikkunaruuudusta ulos. Taivaalla pilkki

tähtiä, jotka valaisivat himmeästi ilmaa. Otto pani kätensä ristiin ja rukoili kyynel-silmin: „Hyvä Jumala!

Anna meille lämpöinen tupa, paljo valoa ja onnellinen joulu!”

Sitte painautui hän sänkyyn ja nukkui uudelleen.

Pääskys-äidin laulu.

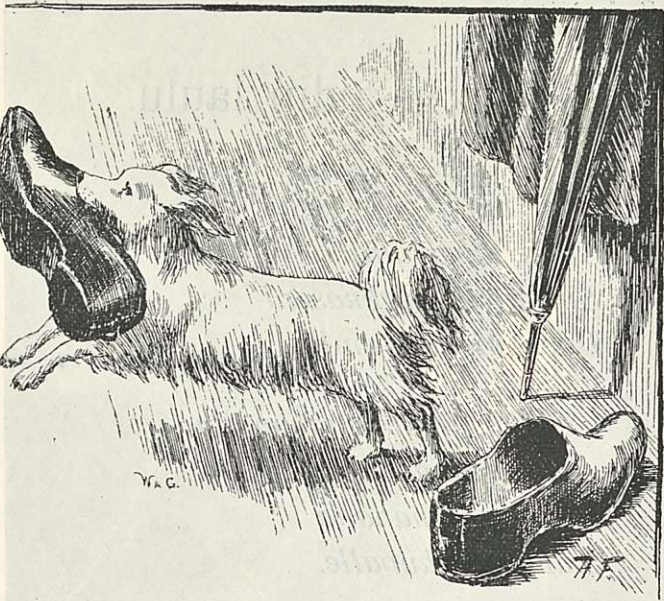
*Nuku, nuku pienoiseni,
Nuku lapsikulta!
Sirkuttaen sirkkaseni
Unen viet sä multa.*

*Nuku, nuku nukkapaita
Äidin rinnan alle!
Uniapa armahaita
Tulee nukkuvalle.*

*Nuku, nuku piiskuseni,
Nuku siipisato!
Nukkuu puisto, kukkaseni,
Pienoisinkin mato.*

*Nukkuu, nukkuu pikkarainen
Aamulla kun herää,
Äiti suuhun lapsukaisen
Namuruo'at kerää.*

Pikku Onni.

oipa tuota tuppeloista,
Pikku Onni puppeloista!
Turkki sill' on tuuheainen,
Paksu takki tallukalla.

Pehmeä on peuhutella,

Päätä, selkää silitellä.

— Tassut sill' on sievät aivan

Valkopäiset, vepsukalla,

Niill' on soma sossutella.

Pitkin tietä tossutella.

— Silmät sill' on pienen pienet,

Katse vilkas, viisas vielä.

— Suu ei ole suurimpia.

Nenä hyvä nyysetyinen,

Pystyhyn tok' hiukan pyrki.

— Iloinen on luonnoltansa,

Häntää hiukan heiluttaapi,

Jos vaan huomaan temppujansa,

Vou, vou, vou, se haukahtaapi.

Hyppää, keikkuu kömpelösti,

Maahan kaatuu kellellensä,

Ilmaa potkii tassuillansa,

Vihdoin pääsee seisallensa.

Nuoraan tarttuu, vetää antaa

Itseänsä pitkin santaa.

— Vallaton on veitikainen,

Puree rikki vaattehia,

Syöpi salaa kalossia.

Siitä jos se vitsaa saapi,

Haukkuu, hyppii, naurahtaapi.

— Siellä se Taas on yhtä ilomiellä:

Täällä työntää, vetää siellä,
Päällä sekä hampahilla
Temput tekee molemmilla. —

— Voipa tuota tuppeloista,
Pikku Onni puppeloista!
Turkki sill' on tuuheainen,
Paksu takki tallukalla.

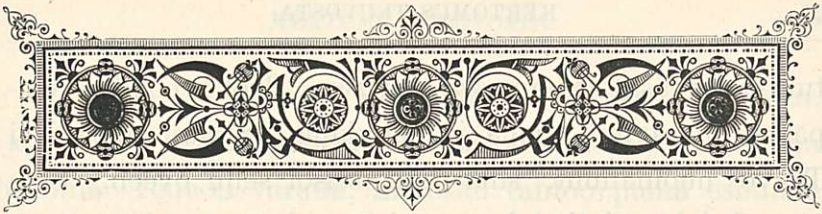
Sananlaskuja.

Sanasta sana itää,
Kipenestä maa kytee.

Se ensin jauhattaa,
Joka ensin myllyyn tulee.

Toimi työn tekee
Ei väen paljous.

Kertomus Teuvosta.

Kun tänä kesänä kävin Savossa oli Teuvosta jo tullut „aika mies“. Hän osasi jo itse pukea vaatteet päällensä aamusilla ja sai omin neuvoin kaikki ovet auki. Paitsi tällaista edistystä, oli hänessä tapahtunut muukin muutos. Häneltä oli kadonnut se ääretöin innostus papin-toimeen, joka hänellä oli viime kesänä siellä käydessäni.

Eräänä päivänä viime kesänä saavuin Teuvon kotaloon. Aurinko paistoi kuumasti ja pääskyselä laulella livertelivät katon räystäällä ja piha-aidan seipäiden neissä. Kaksi kanaa tepasteli porrasten edessä, penkoen haarukka-jaloillaan multaa kahtaannepäin. — Pihalla ei näkynyt yhtään ihmistä, vaan sisästä kuulin kovaa puhetta. Astuin porstuaan ja rykäsin, että kuulisivat sisällä. Ei auttanut. Astuin kamariin. Ja mitä näin? — Siellä seisoi pöydällä kyynärän pituinen Teuvo omi-

tuisen leveässä, tummassa puvussa. Koko pöydän ympäritys oli täynnä tuolia ja penkkejä. Sisään tuloani ei Teuvo huomannut, sillä hän seisoi selin oveen. Senpävuoksi hän jatkoi kovaäänistä puhettaan yhä minunkin kuulteni.

„Hyvää päivää!“ sanoin minä ja lähestyin Teuvoa.

„Päivee, työkö titä ootta!“ sanoi äkkiä Teuvo, kun pyörähti minuun päin.

„Minä sitä olen. No missäs äitisi on?“

„Äiti meni tuoppaan“, sanoi Teuvo ja laskeusi alas pöydältä.

„Mitäs äiti kuopassa tekee?“ kysyin minä taas.

„Äiti tuo tieltä pottaattia!“

„Vai niin. Oletko sinä siis aivan yksin kotona?“

„Oon. Ja nyt työ tulija“. — „Niin, niin, nyt minä tulin. Mutta kuuleppas, mitä sinulla on kaulassa?“

„Äidin vyöliina.“

„Sinä taidat ollakin pappi ja tämä tässä on kirkko?“

„Niin onnii“, sanoi Teuvo hyväntahtoisesti naurahtaen, niin että hänen leveisiin pulloposkiinsa painui syvät reijät.

Sitte hän rupesi viemään tuolia paikoilleen. Mutta samassa saapui hänen äitinsä sisään ja kertoi nauraen että tämä järjestysoimi oli harvinaista. Päinvastoin tahtoi Teuvo aina että kamarissa olisi kirkko valmiina, jos hän tahtoisii olla pappina millä hetkellä hyvänsä.

Äiti päästeli sitte esiliinansa irti Teuvon kaulasta, ja kertoi samassa että täytyy aina olla yksi tumma esiliina Teuvon varalla, muutoin tahtoo poika esiliinan äitinsä edestä papillisiin toimituksiinsa.

Näiden kertomisien aikana seisoi Teuvo äitinsä polveen nojaten ja katseli ujostellen minua.

* * *

Kului sitte muutama tunti. Taivas oli vetäytynyt mustiin pilviin ja pian rupesi rankasti satamaan. Siinä puhellessa emme olleet huomanneetkaan että Teuvo oli sateen ajalla pujahtanut ulos. Äitinsä arveli että tottapa se lie siellä leikkimässä, mutta minä menin katsomaan. Ja aivan oikein. Poika seiso i korkean vesirännin alla ja valeli maassa olevasta rapakosta vettä puupalikan päähän. Se oli olevinaan lapsen-kaste. Mutta voi minkä näköiseltä pappi näytti! Koko mies aivan likomärkänä! Nutun ja housujen helmoista tippui vettä. Ja pää ja kasvot olivat kuin sukeltamasta tulleeella!

„Kuule, Teuvo, tule pois!“ huusin minä.

„Tyllä minä tulen“, vastasi Teuvo rauhallisesti ja läksi juosta lekertämään oveen päin.

Nyt täytyi pojan saada toruja äidiltään — ja päälle päätteeksi kuivat vaatteet.

* * *

Olin taliossa yötä. Kun aamusilla heräsin ja katsoin ikkunasta ulos, näin Teuvon istumassa pihalla olevissa tyhjissä korikärryissä. — Kohta tuli Teuvon äiti huoneeseni. Kysyin häneltä, mitä Teuvo niin kauan kärryissä istuu.

„No, sehän ajaa kirkkoon!“ sanoi äiti nauraen.

Ja vähän ajan perästä näin pojan laskeutuvan kärryistä ja astelevan hiljoilleen pihamaan hiekkaisimmalle kohdalle, sekä toimittavan siinä hautajais-menoja.

* * *

Myöhemmin selitti äiti minulle, että Teuvo aina hyvin haluaa kirkkoon ja tarkastelee silloin kaikkia papillisia menoja erityisellä hartaudella. Kotona hän sitte tekee huolellisesti kaikki temput, mitä on kirkossa nähnyt.

„Eikö tuota pitänekin kouluuttaa papiksi, kunhan aika joutuu“, arveli äiti lopuksi.

* * *

Mutta tänä kesänä oli Teuvo ruvennut harrastamaan maanviljelijän tointa. Kuokka kädessä liehui hän pellolla, vaikka olikin lyhempi kuin kuokan varsi. Tulevaisuus tulee näyttämään mikä mies Teuvosta kasvaa.

Vaan tulipa mikä tahansa, ainakin tulee hänestä kunnan mies, sillä niin hartaasti hän jo lapsena työnsä tekee.

Sananlaskuja.

Joka on nuorena nopea

Se on virkku vanhanakin.

Oppia ikä kaikki.

Pienelle pojalle.

Totuutta puhu, lapseni,

Totuutta asti kuolemahan!

Pois valhe poista suustasi,

Se turmioon vie pahimpahan!

Jumalan tähden, totuutta

Sun suus' ja silmäs' puhukohot!

Sun henkes, sielus, puhtautta

Ja jaloutta vaalikohot.

Hyvyttä aina rakasta

Totuutta pyhää jumaloitse,

Ja kunnioita uskoa,

Ja aina parhain askaroitse!

Oi tullos kunnon mieheksi

Mun armas, pieni poikaseni!

Se itselles on onneksi

Ja suvulles ja Suomellesi!

Pieni kananpoika.

Kana-äiti oli rakentanut pesänsä tallin sillan alle. Pesä oli tehty pehmoisista risuista, sammalesta ja heinistä. Se oli hämärällä paikalla, kahden kiven välissä.

Eräänä kauniina kesäpäivänä ilmestyi kana-äidin pesään kuusi sievän sievää kanan-poikaista. Kana-äiti katseli ihmetellen, ihastellen noita pienokaisia ja sirkutti niille sujuvasti omaa kieltään. Ja kananpojat nostivat pienet keltaiset nokkansa pystyyn ja katselevat kana-äitiä silmiin, voidaksensa häntä paremmin ymmärtää.

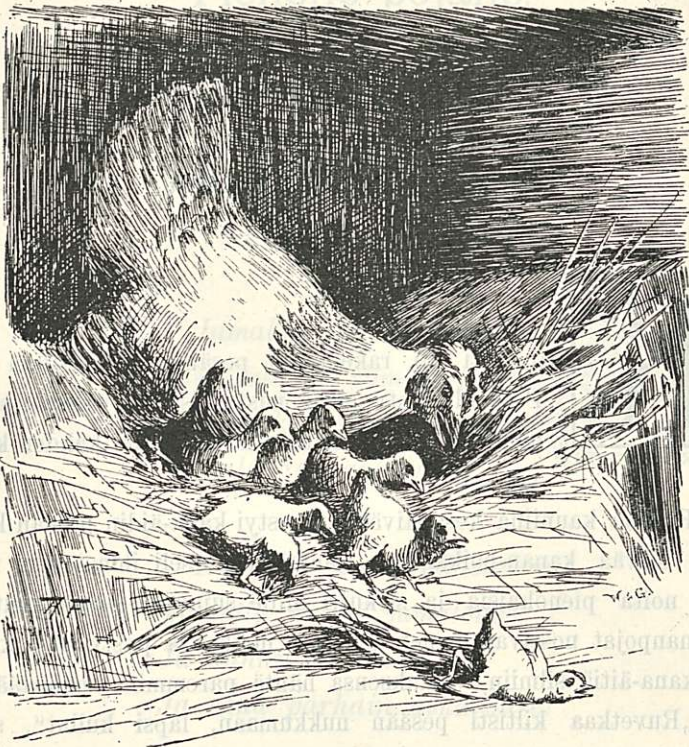
„Ruvetkaa kiltisti pesään nukkumaan, lapsi kullat“, sanoi kana-äiti.

Mutta eräs pieni kananpoika piipitti vastaan hienolla äänellä: „En, en, minä en tahdo!“ ja samalla putosi hän kuperkeikka pesän reunalta alas.

„Pii, pii, pii“, huusivat toiset ja riensivät katsomaan. Siitä tuli hirveä meteli ja mellakka. Moni kaatui, moni loukkasi jalansa. „Pii, pii, pii“, huusivat kaikki kuin yhdestä suusta.

Ja kana-äidillä oli täysi työ saada järjestystä tuohon suureen lapsilaumaan.

„Ylös pesään kaikki tyyni, mars, eespäin mars!“ huusi kana-äiti kaakottaen kiivaasti. Ja kananpojat kiipesivät yksi toisensa jälkeen pesään takaisin.

Viimeisenä tuli itsepäinen kananpoika. Hänen pieni keltainen nokkansa oli aivan verisenä. Sen hän oli pudotessaan loukannut.

„Noin käypi tottelemattomalle“, sanoi kana-äiti, ja auttoi pienosta veren pois pyyhkimisessä.

„Nukkukaa nyt siivosti, että minäkin saan hiukan uinahtaa“, sanoi hän sitte, asetellen vielä nokallaan pieniä parhaaseen asentoon.

Sitte nukahtivat he kaikki.

Mutta tallirenki oli unohtanut tallin oven selki-seljälleen ja aurinko rupesi paistamaan sillan raosta tallin sillan allekin.

Pikku kananpoika, joka nukkui aivan äitinsä siiven alla, tunsii oudon valon kuumoittavan sinne. Hän pilkisti vähän ulos, pikkuisen vaan. Ai, miten kaunista, ajatteli hän. Tätä täytyy katsoa salaa muiden nukkuessa. Sillä jos muut heräävät, ei tällaista iloa saa nähdä.

Aivan hiljaa hiipi hän nyt äidin siiven alta, kiipesi pesän reunalle, tirkisteli ympärilleen ja keppasi kevyesti maailmata katselemaan. — Kivijalasta löysi hän pienen kolon, pujahti siitä läpi ja seisoi äkkiä suureksi hämmästykseksen vihannalla, suurella pihamaalla. Aurinko paistoi niin ankarasti silmiin ettei pian voinut eteensä nähdä. Mutta kaunista täällä oli sittekin, oikein kaunista! Kananpoika oikaisi itsensä ja asteli edelleen. Kummallista vaan että heinä oli niin pitkää, että siihen tahtoi sotkeutua! Heinikossa oli paljo elukoita. Ne olivat kaikki pienempiä kuin hän, ja paljo, paljo rumempia. Kananpoika asteli ylpeästi heidän ohitsean, tallasipa muutamia leikillä kuoliaaksikin.

„Hiljaa!“ huusi hän ylpeästi karpäsille, jotka surisivat heinikossa.

„Pois tieltä, tahi tallean teidät kuoliaaksi“, tiuskasi hän pienille madoille.

Tämä oli kananpojasta tavattoman hauskaa. Tällaista hän ei ollut voinut uneksiakaan. Hän oli mielestään onnensa kukkuloilla, ja hän piipitti tyytyväisenä: „Onpa elämä sentään onnellista!“

Kun hän asteli edelleen heinikossa, ilmestyi hänen eteensä suuri, musta esine. Onkohan tuo kivi, ajatteli hän ja nokkasi nokallaan mustaa esinettä kylkeen. Se liikahti ja nousi ylös. Se oli hirvittävän suuri! Se käänsi päänsä kananpoikaa kohti, puhalsi häntä vasten silmiä ja töykkäsi hänet kumoon kuonollaan.

„Äiti, äiti!“ huusi kananpoika, minkä jaksoi. „Äiti, äiti, minä kuolen! Pelasta minut!“ piipitti hän yhä kovemmin.

Mutta iso elukka ei sitä kuunnellut. Hän avasi suuren suunsa ja kaappasi kananpojan sinne. Nyt luuli kananpoika viimeisen hetkensä tulleen. Hän luuli olevansa kuollut, mutta hänellä oli niin kauhean ikävä äitiä, veikkoja ja siskoja siellä kotona. Sentähden itki hän katkeria kyyneliä ja piipitti minkä voi. Hän ajatteli juuri, kuinka lyhyt elämän ilo on, kun hän äkkiä putosi kyljelleen kovalle laattialle.

„Aini, Aini, katsopas! Vahti toi meille kananpojan! Vahti on löytänyt kananpojan!“ huusi eräs pieni poika täyttää suuta ja hyppi yhdellä jalalla kananpojan edessä. --

Kananpoika oli säikäyksestä puoli kuollut. Hän tunsu itsensä peräti heikoksi ja sairaaksi ja valitti ääneen.

„Voi, pikku raukkaa, sehän on aivan märkä!“ sanoi Aini, otti kananpojan syliinsä ja likisti sitä rintaansa vastaan.

Pian juoksi suuri joukko lapsia kananpoikaa katselemaan. Jokainen tahtoi sitä silittää ja hyväillä.

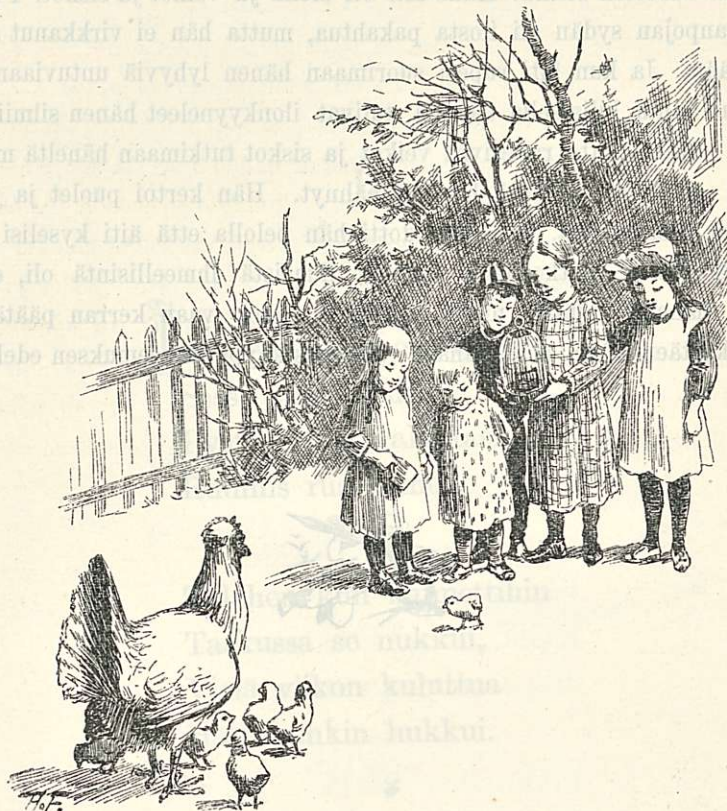
„Pii, pii, pii“, sanoi kananpoika. Se merkitsi että hänellä oli ikävä äitiä, mutta lapset eivät sitä ymmärtäneet, vaan nauroivat hänelle. Silloin pisti hän nokkansa siiven alle, osoittaakseen että hän tahtoi nukkua. Mutta eräs pieni poika veti nokan esille ja tarjosi hänelle ruokaa. Kyllähän hänellä olisi ollut nälkäkin, mutta ei hän voinut syödä, sillä hänellä oli niin ikävä. Kaikki oli niin outoa hänen ympärillään ja hän olisi hartaasti halunnut tallin sillan alle, josta oli tullutkin. Mutta hän ei osannut sitä selittää, eikä kukaan ymmärtänyt häntä.

„Minne me panemme sen?“ kysyi yksi lapsista toisilta.

„Pannaan häkkiin, häkkiin“, huusivat useat yht'aikaa.

Ja pian tuotiin sisälle pieni, rautalangasta tehty häkki ja kananpoika pistettiin sinne.

Voi, miten ikävä hänellä siellä oli! Tämä oli hänen mielestään pahempi kuin kuolema. Hän ajatteli siskojen onnea ja nukkui vihdoin suruihinsa. — Kun hän siitä heräsi, oli aikaa kulunut hänen mielestään äärettömästi. Hän muisteli entisiä onnellisia ai-

kojaan, jolloin hän oli asunut tallin sillan alla, ja jolloin hän oli lähtenyt tälle onnettomalle retkelle.

Hänen näitä miettiessään ryntäsivät lapset iloisesti huutaen huoneeseen, sieppasivat häkin äkkiä ikkunalaudalta ja läksivät juoksemaan sen kanssa pihalle. „Pii, pii, pii“, huusi kananpoika,

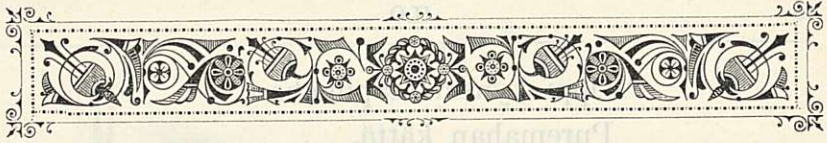
ja se merkitsi samaa kuin „minä olen täällä, älkää surmatko!“
Mutta lapset eivät sitä riemussaan huomanneet!

„Avatkaa, avatkaa!“ huusi eräs pikku tyttö.

Ja häkin ovi avattiin ja kananpoika pudotettiin nurmikolle. Mikä ääretöin riemu! Kana-äiti oli siellä ja veikot ja siskot. Pikku kananpojan sydän oli ilosta pakahtua, mutta hän ei virkkanut siitä mitään. Ja kun äiti rupesi suorimaan hänen lyhyviä untuviaan, ja torui häntä hiljaisella äänellä, tulivat ilonkyyneleet hänen silmiinsä.

Mutta sitte rupesivat veikot ja siskot tutkimaan häneltä missä hän oli ollut, ja mitä hän oli nähnyt. Hän kertoi puolet ja jätti toiset kertomatta. — Yhä odotti hän pelolla että äiti kyselisi häneltä hänen matkoistaan. Mutta ihmeistä ihmeellisintä oli, ettei äiti häneltä mitään niistä kysynyt, sanoi vaan kerran päätänsä nyökyttäen nämä neljä sanaa: „Ylpeys käypi lankeemuksen edellä“.

Ilo.

Ilo pieni, pehmoturkki,
Sesse sipsukainen,
Pystypää ja valkotassu,
Ruumis ruskeainen.

Talohon kun kannettiin
Taskussa se nukkui,
Vielä viikon kuluttua
Hattuhunkin hukkui.

Alkoi kasvaa kasvamalla,
Kohta hatun täytti,
Temppujansa, taitojansa
Maailmalle näytti.

Oppi kynsin raapimahan,
 Puremahan kättä,
 Täytyi tätä ihmetellä
 Aivan empimättä.

Silmät sai jo kaunihit
 Ja haukkumahan oppi,
 Tästä aivan ihastui
 Jo talon joka soppi.

Ilo pieni, valkotassu
 Kaikille on kiltti,
 Siksi on se talossa
 Kuin „sunnuntainen piltti“.

Kaikki sitä hoitelevat,
 Isä, äiti, muutkin.
 Kyllä saa se herkkupalat,
 Jospa joskus luutkin.

Pikku Ilon elämä
 On päiväpaistehinen,
 Saapi syödä, leikkiä
 Ja olla onnellinen.

Sairas.

*Ilo pieni sairastavi,
Suru suur' on meillä,
Apua on etsitty.
Ja käyty lääkäreillä.*

*Ilo pieni heikko on,
Sen pakottaapi päätä.
Kääreissä on sokuria
Kuin ei ollut jäätä.*

*Ilo pieni valittaapi,
Tassujansa viuhtoo,
Niillä sairas-käärehiä
Irti aina riuhtoo.*

*Ilo pieni valkotassu
Lääkäreitä pelkää,
Sen ei salli silitellä
Päätä eikä selkää.*

*Ilo pieni itkuihinsa
Nukkuu iltasilla.
Uni onkin paras lääke
Aina tohtorilla.*

Kuvaus.

Tahdonpa nyt kertoa teille vähäisen eräästä pienestä pojasta, jonka eilen näin. Tämä ei ole mikään merkillinen satu, on vaan pieni, tosi-kuvaus.

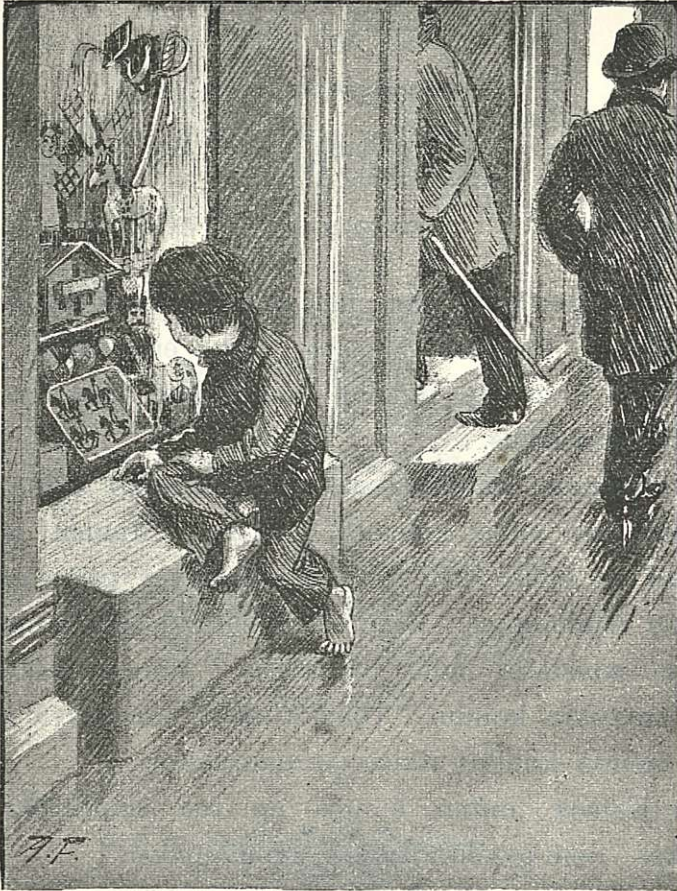
Helsingin kaupungissa on yksi suuri katu, jonka varrella on paljo komeita puoteja. Muiden puotien välissä on siellä yksi, josta lapset hyvin paljo pitävät. Se on lelukauppa. Usein olen nähnyt sen kaupan ikkunan edustalla paljo palleroisia. Monet keskustelut olen myöskin kuullut. Olen kuullut ihmettelyä ja ihailua, olenpa kuullut itkua jos nauruakin.

„Katsos, miten kaunis on tuo vaaleatukkainen nukke! Sen pyydän äidiltä joululahjaksi!“

„Ja minä liinaharjan hevosen kärryineen! Hei, kuinka tulee hauskaa!“

Näin kuulin muutamien lasten puhelevan. Mutta toiste kuulin toisenlaista.

„Katsopas, kuinka tuolla on kauniita leluja!“ sanoi eräs pieni tyttö toiselle. „Onpa hauskaa kun saamme tässä katsella niitä. Minkä sinä ottaisit, jos olisit rikas?“

„Ottaisin tuon paistin-uunin tuosta ja keittäisin siinä äidille ruokaa! Silloin ei äidin tarvitsisi syödä veteen kastettua kuivaa leipää!“

Mutta joukko poikia tuli nyt ikkunaan ja työnsivät tytöt syrjään.

„Hei vaan! Tuollahan on miekkoja ja pyssyjä. Kas, niilläpä sopisi sotaa käydä!“

„Minä olen keisari Wilhelm! Pois tieltä pojat!“ huusi yksi ja tunkeusi esiin. Ja toiset tekivät hänelle kunniaa ja hurrasivat innostuksesta.

— Mutta kun eilen kuljin lelukaupan ohitse, näin sen matalalla olevalla ikkunan laudalla pienen pojan, joka kurkisteli lelukaupan ikkunasta sisään. Äänetöinnä ja liikkumatta istui hän siinä. Pysähdyin hänen viereensä. Hän ei minua huomannut. Ihmisiä riensi sadoittain ohi. Hän ei kääntänyt katsettaan niihin. Raitiotievaunu jyrisi rataansa pitkin ja konduktööri helisti kelloa, mutta pikku poika ei kuullut sitä. — Hän ei myöskään huomannut kuinka kylmä tuuli puhalsi hänen paljaat jalkansa sinisiksi, ja pani hänen ruumiinsa vilusta värisemään. Hän katsoi ja katsoi. Ja iloinen ilme hänen poskillaan osoitti hänen ajatustensa sisältöä. Hän leikki hartaasti kaikkien noiden komeiden lelujen kanssa. Ne olivat kaikki hänen omiansa. Se iloinen ajatus teki hänet onnelliseksi, sai hänet hymyilemään.

Aijoin juuri lähteä pois ja jättää hänet, kun poika äkkiä kääntyi ja katsahti minuun.

„Sielläpä on kaunista katsottavaa“, sanoin hänelle iloisesti.

Äkkiä muuttuivat pienokaisen kasvon-ilmeet. Surumielinen hymy laskeusi, oudosti painaen, lapsellisille kasvoille. Hän viittasi kädellään kummallisia liikkeitä ja läksi hiljaa katuviertä pitkin pois täältä.

Hän oli kuuromykkä.

Sananlaskuja.

Tyytyväinen kiittää vähästäkin.

Ei kysyvä tieltä eksy.

Jumalassa on juoksun määrä,
ei miehen ripeydessä.

Piilosilla.

Puikkelimme piilosilla
Hämärässä iltasilla,
Hikipäisnä hyppelimme,
Nauroimme ja iloitsimme.
Aino, Arvo, Matti, Maikki,
Sissi vielä, — siinä kaikki.
Aino kiipes akkunalle,
Arvo meni pöydän alle,
Sissi sängyn taakse tahtoi,
Pyrki sinne, minkä mahtoi;
Sopinut ei sinne tytti,
Sepä häntä ihmetytti. —
Matti mietti mielessänsä
Piilopaikaks' sänkyänsä,
Peittyi „polsterien“ alle,
Tuli poika ahtahalle.

— Maikki käypi hakemahan,
 Katsomahan, kuulemahan,
 Hakee, etsii sieltä täältä,
 Tuolin alta, pöydän päältä,
 Isän kellokaapin avaa,
 Sielt' ei löydä sanottavaa.
 Hiljaisuus on yllä, alla,
 Pimeä on kaikkialla . . .
 Peloittaa jo pian alkaa . . .
 Silloin siirtää Sissi jalkaa,
 Hiukan verran kolistaapi,
 Pölveansa ojentaapi.
 Sängyn alle Maikki töytää,
 Sieltä heti Sissin löytää
 Piilostansa sängyn alta!
 Nyt jo tuntuu hauskemmalta.
 — Yhdessäpä etsimähän
 Käyvät tytöt ketterähän.
 Matti heti löydetähän,
 Aino myöskin akkunalta,
 Arvo vihdoin pöydän alta.
 — Kun on vanha leikki loppu,
 Uuteen leikkiin uusi hoppu!

Suomenmaa.

Tiedätkö sinä pikku tyttö tai poika, joka tätä luet, mikä on Suomenmaa? Jos et sitä tiedä, tahdon sen sinulle sanoa.

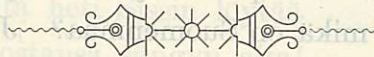
Suomi on meidän synnyinmaamme. Täällä olemme syntyneet, täällä olemme lapsina leikitelleet. Suomi on kotimaamme. Täällä on armas kotimme, rakkaat vanhempamme, omat siskosemme ja ystävämme. Suomi on isäimmemaa. Täällä ovat esi-isämme eläneet ja vaivoja nähneet. Tämän maan ovat he tehneet rai-vaamattomasta korvesta viljavaksi, ja jättäneet sen sitte meille, heidän lapsilleen, perinnöksi.

Tässä maassa asuu eräs suuri perhe, jolla on nimenä Suomen kansa. Sinäkin kuulut siihen perheeseen, sillä kaikilla sen perheen jäsenillä on tässä maassa kotinsa ja turvansa. Tämän suuren perheen jäsenet

rakastavat kaikki toisiansa ja Suomenmaata. Tässä perheessä puhutaan kaunista, suloiselle sointuvaa suomenkieltä. Suomenkieli on tämän perheen kaunis ja kallis äidinkieli.

Kaikkien suomalaisten tulee hartaasti työskennellä tämän oman kotimaansa hyväksi. Maanmiehen tulee kunnolla hoitaa maatansa, ja jokaisen suomalaisen sitä tehtävää, jonka Jumala on hänelle työksi määrännyt. Kuin kaikki työ huolella, rehellisesti ja kunnollisesti tehdään, on Jumala antava sille siunauksensa.

Tulkoon sinustakin, lapsi, ahkera työmies isänmaan iloksi ja Jumalan kunniaksi!

Sananlaskuja.

Joka tyynellä makaa,

Se tuulella soutaa.

Tyhmä töitensä kehuupi,

Itseänsä kiitteleepi.

Söisi kissakin kaloja,

Ei kastaisi kynsiänsä.

Leikkiverit.

*P*ehmoisesti pikku Prinssi
Iloitellen hyppelee,
Harryn kanssa hartahasti
Väsyksiin leikitsee.

*Prinssi pien' on pikkuruinen,
Pien' on vielä Harrykin,
Toveriksi toisillensa
Soveltuvat parahin.*

*Harry nauraa ilkamoipi
Käsiänsä taputtain,
Prinssi juoksee ympärinsä
Hyppii Harryn iloks' vain.*

*Harry „pajaa“ Prinssin päätä
Selkää vielä silittää,
Prinssi Harryn kättä nuolee,
Kiittää näin ja hyvittää.*

*Harry-poika, pieni peippo,
Isän, äidin ilo on!
Harryn leikkitoverina
Prinssi-koira verraton.*

*Pehmoisesti pikku Prinssi
Iloitellen hyppelee.
Harryn kanssa hartahasti,
Väsyksihin leikitsee.*

Kotona paras!

Kaksi karpästä oli asettunut kesäksi asumaan tallin ikkunalle. Siellä oli heistä aika hauskaa, sillä aamuaurinko pilkisti aina siitä ikkunasta sisälle. Oli siellä myöskin aina tuoreen heinän, kaurajen, leivän ja jauhojen lemua, sillä talon-isäntä piti talli-oritta erittäin hyvänä. Olihan myöskin sangen siistiä ja hienoa asua talli-syöttilään kanssa samassa huoneessa ja nähdä kuinka sitä hyväiltiin ja harjattiin. Joskus vietiin se tallista uloskin, mutta tuotiin aina jonkun ajan perästä takaisin. Karpäsistä tuntui aivan kuin olisivat olleet samaa taloutta hänen kanssaan.

„Kun ollaan samassa ruuassa ja samassa juomassa, niin tottakai silloin ollaan yhtä taloa“, sanoi karpäsrouva.

„Totisesti“, sanoi karpäs-herra ja hyristi ylpeästi siivillään.

Eräänä päivänä kun isäntä saapui talliin, tuli hänen hattunsa reunalla sinne vieras kärpänen. Heti tultuaan lensi se ympäri tallia, katsoi talli-oritta, tarkasti aperuuhta, vesi-ammetta ja jauho-vakkaa. Sitte lensi se ikkunalle.

„Hyvää päivää!“ tervehti hän karpäs-pariskuntaa.

„Päivää“, vastasivat he vähän tylästi.

„Täälläpä on sängen pimeä“, sanoi vieras hienolla äänellä.

„Kyllä on tarpeeksi valoa meille“, sanoi karpäs-rouva, ja karpäs-herra hymyili ylenkatseellisesti.

„Täällä ei luultavasti pestä ikkunoita, niinkuin meillä“, sanoi vieras entiseen tapansa.

„Ei“, vastasi karpäs-rouva; „missä vieras sitte asuu?“

„Minä asun ruokasalin ikkunalla. Siellä on valoisaa ja lämmintä, ja niin hienoa, ooh! Punaiset seinätkin! Mutta onhan hyvä nähdä kaikkea tässä maailmassa“, ja vieras karpänen keikautti päätään ylpeästi.

„Jokaisesta on omansa paras“, sanoi karpäs-herra ja silitti nenäänsä.

„Niin on“, sanoi vieras, „esimerkiksi mitä ruokaan tulee, niin on meillä aina vaan tarjona jälkiruokaa ja sokerijauhoja. Emme koskaan viitsi syödä paistia, voi-leipää tai perunoita. Hienointa marjahilloa kuitenkin joskus maistelemme, muiden paistia syödessä!“

„Kenen kanssa te asutte ruokasalissa.“

„Äiti, isä, siskot ja minä asumme siellä parhaas-

taan yksin. Talon isäntä ja emäntä perheineen syövät aamiaista, päivällistä ja illallista siinä huoneessa ja talon pieni tytär lukee joskus meille kauniita satuja tonttuista.“

„Vai lukee hän satuja tonttuista! Mutta meille käyvät tontut itse satuja kertomassa. Tuossa he istuvat heinäruuhessa ja lörpöttelevät sieviä satujaan niin paljo kuin mieheni ja minä vaan jaksamme kuulla“, sanoi karpäs-rouva.

„Todellakin“, sanoi vieras. „Sitä en olisi voinut uskoa! Olen luullut että tontut vaan asuisivat kuninkaan linnoissa ja jäävuorissa. Oi, jospa talon pieni neiti tietäisi että tonttuja asuu täällä. Tahtoisinpa sen mielläni hänelle ilmoittaa.“

„Ilmoittakaa vaan, jos teitä haluttaa. Totuus on totuus ja se ei pala tulessakaan“, sanoi karpäs-rouva ylpeästi.

„Emmekö mene päivälliselle, rouvaseni“, sanoi karpäs-herra. „Ehkä saamme luvan „pyytää vierastakin“, sanoi hän kumartaen vieraalle niin kohteliaasti että jalat raapsahtivat.

„Kiitoksia paljo! Mutta en voi jäädä tänne päivälliselle, sillä meillä on kotona omenapöperöä, ja se on minun mieliruokaani. Hyvästi siis, hyvät ystävät! Ja käykää katsomassa!“ Näin sanottuaan lentää hyristi hän avonaisesta ovesta ulos.

„Pitäisi todellakin käydä katsomassa häntä“, sa-

noi karpäs-rouva miehelleen, sillä hänen uteliaisuutensa oli suuri.

„Saisihan tuota kesäaikana jossain liikkua ja samahan tuo lienee jos käypi sielläkin, kun on kerran sattunut tutuksi tulemaan“, sanoi karpäs-herra mielisään, sillä hänkin oli utelias näkemään tuota komeutta.

Seuraavana aamuna karpäs-herra ja karpäs-rouva laittoivat itsensä kuntoon vierailua varten. He harjasivat ja siistivät, hankasivat ja puhdistivat.

Kun isäntä sitte päivemmällä tuli talliin hevostaan katsomaan, istahtivat he hänen hattunsa reunalle ja läksivät matkalle.

„Meidän tulee muistaa että ruokasalissa on punaset seinät“, sanoi karpäs-rouva miehelleen.

„Tietysti, tietysti“, sanoi mies, asettaen päänsä kenoon.

Ja sitte sitä mentiin. Paha säikähdys sattui kuitenkin matkalla, kun isäntä huoneesen tultuaan, sivalsi hatun pois päästänsä. Karpäs-rouva luiskahti irti hatun reunasta ja huusi hädissään herralleen: „Ovatko nämä seinät punaiset?“

„Ei, ei! Ole nyt hiljaa, että pääsemme onnellisesti perille“, sanoi karpäs-herra ankarasti.

Sitte tultiin toiseen huoneesen. Siinä oli punaset seinät.

„Nyt ollaan perillä“, sanoi karpäs-herra ja nykäsi rouvaansa kylkeen.

„Hyvä, hyvä! Katso, ovatko siipeni siistit ja jalkani puhtaat? Eihän vaan nokkani ole noessa?“ häntäili karpäs-rouva.

„Kaikki hyvin, kaikki hyvin“, sanoi karpäs-herra ja yhdessä he sitte lentää liihottivat ikkunalle. Kummallista! Heidän tuttuansa ei näkynyt siellä. Eikä yhtään muutakaan karpästä. Vihdoin toki löysivät jonkun, jonka kanssa voivat puhella. Eräs pieni itikka huusi ylimmällä ikkunanruudulla, minkä jaksoi.

„Hyvää päivää!“ sanoi karpäs-herra. „Tietääkö neiti, missä se suuri karpäsuperhe on, joka on asunut tässä ikkunassa?“

„Kyllä herraseni“, vastasi itikka niiaten syvään, „valitan suruanne, jos ne olivat sukulaisianne! Mutta ne ovat kaikki kuolleet!“

„Todellakin?“ huusi karpäs-herra.

„Niin, valitettavasti“, sanoi itikka hienostellen, „täällä on kulkenut vaarallinen ruttotauti, johon kaikki tämän huoneen asukkaat ovat kuolleet. Minä olen yksin enää jällellä.“

Karpäs-rouvaa rupesi pyörryttämään ja karpäs-herra rupesi muutoin pahoin voimaan.

„Ooh, raitista ilmaa!“ huusi karpäs-rouva.

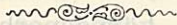
„Vettä, vettä“, huusi karpäs-herra.

Ja pieni itikka löyhyytti siivillään raitista ilmaa karpäs-rouvan otsalle, ja haki nokallaan vettä pöydällä olevasta lasista karpäs-herran suuhun.

Siitä he sitte virkosivat. Ja kun ovi ensimmäisen kerran avautui, lensivät he pois. Talliin tultuaan istah-
tivat he iloisina aperuuhelle ja söivät hiljaa yksinker-
taisen ateriansa.

„Voi miten täällä kotona on hauskaa ja onnellista,“
sanoi karpäs-rouva, kun he olivat syöntinsä lopettaneet.

„Niin on. Kyllä tontut ovat aivan oikeassa: omassa
kodissa on parhainta koko maailmassa ja suurin onni
voi mahtua matalankin katon alle!“

Arvoituksia.

1. *Kuka vieraalle tupaan tullessa ensin suuta antaa?*

2. *Mieletön, kieleton, kaikille totuuden sanoo. Mikä
se on?*

3. *Valkea pelto, siemenet mustat, kylvää ken taitaa.
Mikä se on?*

4. *Ei huku vedessä, ei pala tulella, eikä mahdu
maan rakoon. Mikä se on?*

Vastaukset. 1. Tuon tammun. — 2. Punturi. — 3. Paperi, muste ja
kirjoittaminen. — 4. Niin.

Lumisateessa.

Hei, kuin on hauskaa astella
Ja kinoksissa kulkea;
Jos lunta silmiin sinkoaa,
Sen tuuli poies puhalttaa.

*Oi, kuin on kaunis kenttä tää,
On täällä hauska myllertää!
Mars, eespäin vaan nyt kinoksiin,
Tää kuuluu lasten tehtäviin!*

*Kun pohjoistuuli puhaltaa,
Se posket rusoisiksi saa,
Ja lumia jos lentelee,
Kas, siitä lapset iloitsee.*

*Jos lämpöiseksi muuttuu sää
Niin silloin tulee tehtävää:
Saa linnat somat rakentaa
Ja lumiukon valmistaa.*

*Hei, hauskaa onpi talvella
Kun lumessa saa kahlata!
Mars, eespäin vaan nyt kinoksiin,
Tää kuuluu lasten tehtäviin.*

Vanha omenapuu.

Meidän puutarhassamme on vanha, suuri omenapuu. Se on rungoltaan paksu ja sen oksat levenevät laajalle ilmaan. Talvella törröttää se mustana ja harvana lumikinoksen keskellä; mutta anna-

pas kun kevät joutuu! Silloin pukeutuu se viheriäiseen pukuunsa, ja näyttää nuorelta ja kauniilta. Kun aurinko lämmittää ilmaa ja nurmikenttä pukeutuu kirjaviin kukkasiin, puhkeaa omenapuuhunkin vaaleanpunasia, hyvälle tuoksuvia kukkasia.

„Äiti, äiti! Tule katsomaan! Vanha omenapuu on kukkasia täynnä!“ huutavat lapset, juosten iloisina äidin luo.

Nyt ihailaan puuta taas, kuten monena kesänä ennenkin samaan aikaan. Sitte kuihtuvat kukkaset pois, ja muita kukkivia kasvia katsellessa unohtuu vanha omenapuukin vähäksi aikaa.

Kuluu sitte kesä lopulleen. Päivät alkavat käydä lyhemmiksi. Ilma kylmenee. Kukkaset kuihtuvat puutarhassa.

Mutta silloin seisoo vanha omenapuu taas kauniina. Sen laajoja oksia painavat punaposkiset omenat.

„Katsopas äiti, miten kaunis vanha omenapuu taas on!“ huutavat lapset äidille. „Emmekö jo saa poimia hedelmiä pois?“

„Menkäämme!“ sanoo isä, „menkäämme taaskin otamaan vastaan vanhan omenapuun lahja. — Siitä asti kun olin noin pieni kuin Maija nyt on, ja aloin käydä omilla jaloillani täällä puutarhassa, olen saanut joka vuosi omenapuulta makeita hedelmiä. Katsokaapas, kuinka paljo se nytkin meille hedelmiä kantaa,“ sanoo isä.

Ja pikku Maija taputtelee kätösillään vanhan omenapuun runkoa ja painaa poskensa sen kylkeen.

Vanha omenapuu on meille kaikille hyvin rakas.

Kuule!

*K*uule äidin satua

Oi, kuule lapsi kulta,

Äidin satu poistelevi

Surut kaikki sulta.

*Kuule äidin laulua
Oi, kuule lapsi kulta,
Äidin laulu poistelevi
Auvon mielen sulta.*

*Kuule äidin neuvoa
Oi, kuule lapsi kulta,
Äidin neuvo poistelevi
Suuret vaarat sulta.*

*Kuule äidin rukousta
Kuule lapsi kulta! —
Silloin monta kiinsausta
Poistuu varmaan sulta.*

Sananlaskuja.

Joka kunnialla elää, se kunnialla kuolee.

Älä itke ilman syyttä, ilman vaivatta valita; vielä on syyssä itkemistä, vaivassa valittamista.

